

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Syrjintäolettaja, välitön syrjintä, äidinkieli, poliisiviranomainen, uhkasakko

Diaarinumero: YVTLTK/6XX/2018

Antopäivä: XX.XX.2020

Yhdenvertaisuusvaltuutettu pyysi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta arvioimaan, onko poliisilaitos syrjinyt asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella.

Asianomistaja oli siirretty selviämishoitoasemalta poliisin säilytysuojaan ja hän oli ollut poliisilain perusteella kiinniotettuna. Tullessaan poliisilaitokselle asianomistaja oli puhunut ruotsia. Selviämishoitoaseman hoitajat olivat todenneet asianomistajan puhuneen hyvin myös suomen kieltä. Säilytysuojan vartija oli kertonut asianomistajalle ruotsin kielellä, ettei hänen kielitaitonsa ollut riittävä hakijan kiinnioton perusteiden sekä tämän oikeuksien ja velvollisuuksien kertomiseksi. Muutoin poliisin virkamiehet olivat puhuneet hänen kanssaan suomeksi. Asianomistaja oli pyytänyt, että hän saisi asioida ruotsiksi. Suomenruotsalainen työntekijä oli ollut tapahtumahetkellä tauolla, mutta häntä ei pyydetty kommunikoimaan asianomistajan kanssa.

Vastaaja totesi, että kyseessä oli ollut inhimillinen väärinymmärrys koskien asianomistajan tarvetta vaihtaa kieltä. Selviämishoitoaseman hoitajat sekä asianomistajan äiti olivat todenneet hänen ymmärtävän ja puhuvan suomea. Asianomistajan oikeusturva ei vaarantunut sen vuoksi, että hänen kanssaan ei asioitu ruotsiksi. Asianomistaja ei kyseessä olevassa tilanteessa joutunut epäedullisempaan asemaan kuin vertailukelpoisessa tilanteessa olevat henkilöt ja hänen oikeutensa olivat tulleet turvatuiksi kielellisestä menettelyvirheestä huolimatta. Asianomistajaa ei syrjitty sellaisella tavalla kuin yhdenvertaisuuslaki edellytti, eikä uhkasakon asettamiselle ollut perusteita.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi asianomistajan kokeneen, ettei hän saanut asiaansa hoidettua omalla äidinkielellään ja katsonut siitä johtuvan, että hänet oli siirretty myös putkaan. Asianomistaja oli lisäksi ollut päihtynyt ja alaikäinen, jolloin oman äidinkielen käyttö oli ollut erityisen tärkeää.

Lautakunta totesi, että asiaa arvioitaessa oli otettava huomioon perustuslain ja kielilain vaatimukset koskien oman äidinkielen käyttöä, perustuslain 22 §:n mukainen julkisen vallan velvollisuus turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen sekä se, että vastaajan toiminnassa on kyse julkisen vallan käytöstä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi asiassa saadun selvityksen perusteella, että asianomistajan perustuslaissa taattua oikeutta käyttää omaa äidinkieltään oli rajoitettu. Lautakunta katsoi, että asiassa oli tällä perusteella syntynyt objektiivisesti arvioiden oletettava, että vastaaja oli kohdellut asianomistajaa tämän kieleen liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin sellaista henkilöä, joka oli käyttänyt äidinkielenään suomea ja voinut asioida suomeksi. Asiassa oli näin ollen syntynyt syrjintäolettaja yhdenvertaisuuslain 10 §:ssä tarkoitetusta välittömästä syrjinnästä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, että se, että vastaaja ei asioinut asianomistajan kanssa ruotsiksi, ei perustunut lakiin. Koska vastaajan menettely asianomistajan asiassa ei perustunut lakiin, menettelylle ei ollut yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeuttamisperustetta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei vastaaja kyennyt kumoamaan asiassa syntynyttä syrjintäoletttamaa. Lautakunta katsoi, että vastaaja oli syrjinyt asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella yhdenvertaisuuslain 8 §:n vastaisesti ja että vastaajan menettely oli ollut yhdenvertaisuuslain 10 §:ssä tarkoitettua asianomistajan välitöntä syrjintää. Lautakunta kielsi vastaajaa jatkamasta tai uusimasta syrjivää menettelyään ja asetti päätöksen tehosteeksi 5 000,- euron uhkasakon.

(ei lainvoimainen)

Asian tausta

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on tehnyt asianomistajan suostumuksella hakemuksen. Asianomistaja on äidinkieleltään ruotsinkielinen ja ollut tapahtumahetkellä alaikäinen.

Asianomistaja on siirretty Helsingin selviämishoitoasemalta Helsingin poliisin säilytys-suojaan ja ollut poliisilain perusteella kiinniotettuna 22.9.2017. Tullessaan poliisilaitokselle asianomistaja on puhunut ruotsia. Selviämishoitoaseman hoitajat ovat todenneet asianomistajan puhuvan hyvin myös suomen kieltä. Hänet on siirretty säilytys-suojassa putkaan. Säilytys-suojan vartija on kertonut asianomistajalle ruotsin kielellä, ettei hänen kielitaitonsa ole riittävä hakijan kiinnioton perusteiden sekä tämän oikeuksien ja velvollisuuksien kertomiseksi. Muutoin poliisin virkamiehet ovat puhuneet hänen kanssaan suomeksi. Asianomistaja on pyytänyt, että hän saisi asioida ruotsiksi. Suomenruotsalainen työntekijä on ollut tapahtumahetkellä tauolla, mutta häntä ei ole pyydetty kommunikoidaan asianomistajan kanssa.

Hakijan vaatimukset

Yhdenvertaisuusvaltuutettu pyytää, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta arvioi, onko Helsingin poliisilaitos syrjinyt asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella. Jos lautakunta katsoo, että syrjintäkieltoa on rikottu, yhdenvertaisuusvaltuutettu pyytää, että lautakunta kieltää vastaajaa uusimasta tai jatkamasta syrjintää toiminnassaan. Yhdenvertaisuusvaltuutettu vaatii päätöksen tehosteeksi uhkasakon asettamista.

Hakijan perustelut

Asianomistajan oikeutta käyttää ruotsin kieltä on rajoitettu vastoin perustuslakia sekä kielilakia, mikä samalla merkitsee sitä, että vastaaja on kohdellut asianomistajaa yhdenvertaisuuslaissa tarkoitetulla tavalla epäsuotuisammin kuin suomenkielisiä, kun vastaaja ei asioinut asianomistajan kanssa hänen äidinkielellään hänen pyynnöstään huolimatta.

Perustuslain ja kielilain sekä näiden esityöt huomioon ottaen on selvää, että vastaajalla on ollut velvollisuus asioida ruotsiksi asianomistajan kanssa. Vastaaja ei ole myöskään kieltänyt

tätä velvollisuutta. Yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukainen epäsuotuisa kohtelu on aiheutunut, kun asianomistajan yksiselitteisesti lakisääteisiä ja perustuslaissa taattuja oikeuksia on rikottu. Epäsuotuisa kohtelu ei edellytä sitä, että asianomistaja todistaa, että muita kuin hänen kielellisiä oikeuksiaan olisi vaarannettu kiinnioton aikana. Asiassa on selvää, ettei kohtelulle ole myöskään yhdenvertaisuuslain 11 §:n mukaisia oikeuttamisperusteita.

Kun poliisi rajoittaa henkilön vapautta, on erittäin tärkeää, että henkilöä ei kohdella syrjivästi ja, että kohtelussa otetaan huomioon kielilain edellytykset. Tilanteessa, jossa henkilö on alaikäinen ja päihtynyt, on erityisen tärkeää, että asia hoidetaan henkilön äidinkielellä kuten lainsäädäntö edellyttää.

Vastaajalla on asianomistajan tilanteessa ollut myös mahdollisuus kohdella häntä syrjimättä ja kunnioittaa hänen perusoikeuttaan käyttää omaa äidinkieltään hakemalla tauolla oleva ruotsinkielentaitoinen työntekijä kommunikoimaan asianomistajan kanssa. Asianomistaja on kokenut, ettei ole saanut asiaansa hoidettua ruotsiksi ja asialla on ollut myös negatiivinen vaikutus hänen luottamukseensa poliisia kohtaan tulevaisuudessa. Jos asianomistaja olisi saanut asioida ruotsiksi, ei olisi ollut välttämättä tarpeen laittaa häntä putkaan.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu viittaa myös syrjintälautakunnan (Dnro 2008-3xx/Pe-2, antopäivä xx.xx.2008) ratkaisuun, jossa lautakunta katsoi, että saamenkielisiä oli kohdeltu epäsuotuisammin kuin suomenkielisiä, kun he eivät olleet saaneet palveluja saamen kielellä. Lisäksi oikeusasiamiehen ratkaisun (Dnro 4xx/4/10, antopäivä xx.xx.2011) mukaan johtuen poliisin oikeudesta merkittävällä tavalla puuttua yksilön perusoikeuksiin, on tärkeää, että poliisilla on riittävät kyvyt käyttää molempia kansalliskieliä ja kansalaisilla on mahdollisuudet käyttää äidinkieltään kommunikoidessaan poliisin kanssa.

Vastaajan vastaus

Vastaaja kiistää syrjineensä hakijaa ja vastustaa uhkasakon asettamista.

Vastaajan perustelut

Vastaaja toteaa, että kyseessä on ollut inhimillinen väärinymmärrys koskien asianomistajan tarvetta vaihtaa kieltä. Selviämishoitoaseman hoitajat sekä asianomistajan äiti ovat todenneet hänen ymmärtävän ja puhuvan suomea. Asianomistajan oikeusturva ei ole vaarantunut sen vuoksi, että hänen kanssaan ei ole asioitu ruotsiksi. Asianomistaja ei ole kyseessä olevassa tilanteessa joutunut epäedullisempaan asemaan kuin vertailukelpoisessa tilanteessa olevat henkilöt ja hänen oikeutensa ovat tulleet turvatuiksi kielellisestä menettelyvirheestä huolimatta. Asianomistajaa ei ole syrjitty sellaisella tavalla kuin yhdenvertaisuuslaki edellyttää, eikä uhkasakon asettamiselle ole perusteita.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo vastaajan syrjineen asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella yhdenvertaisuuslain 8 §:n vastaisesti. Lautakunta kieltää vastaaja jatkamasta syrjintää ja asettaa päätöksensä tehosteeksi 5 000 euron uhkasakon.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko vastaaja syrjinyt asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella, kun vastaaja ei ole palvellut hakijaa ruotsiksi.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Perustuslain 6 §:n (731/1999) mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Perustuslain 17 §:n 2 momentin mukaan jokaisella on oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä turvataan lailla. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan syrjintä muun ohella kielen perusteella on kielletty.

Välittömänä syrjintänä pidetään yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan sitä, että jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa.

Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia. Pykälän 2 momentin mukaan erilainen kohtelu on kuitenkin oikeutettua siinäkin tapauksessa, että kohtelun oikeuttamisperusteista ei ole säädetty, jos kohtelulla on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, kun kyse on 1) julkisen vallan käytöstä tai julkisen hallintotehtävän hoidosta.

Yhdenvertaisuuslain 21 §:n 2 momentin mukaan se, joka katsoo joutuneensa syrjityksi tai vastatoimien kohteeksi, voi saattaa syrjintää tai vastatoimia koskevan asian yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi 20 §:n 3 momentissa säädettyjä toimenpiteitä varten. Tällaisen asian voi edellä tarkoitetun asianomistajan suostumuksella saattaa lautakunnan käsiteltäväksi myös yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Kielilain (423/2003) 2 §:n 1 momentin mukaan lain tarkoituksena on turvata perustuslaissa säädetty jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa omaa kieltään, joko suomea tai ruotsia. Kielilain 2 §:n 2 momentin tavoitteena on, että jokaisen oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja hyvään hallintoon taataan kielestä riippumatta sekä että yksilön kielelliset oikeudet toteutetaan ilman, että niihin tarvitsee erikseen vedota.

Kielilain 10 §:n mukaan valtion viranomaisessa ja kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi.

Kielilain 23 §:n mukaan viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä. Kaksikielisen viranomaisen tulee palvella yleisöä suomeksi ja ruotsiksi. Viranomaisen tulee sekä palvelussaan että muussa toiminnassaan osoittaa yleisölle käyttävänsä molempia kieliä. Kaksikielisen viranomaisen tulee yhteydenotoissaan yksityishenkilöihin ja oikeushenkilöihin käyttää näiden kieltä, suomea tai ruotsia, jos se on tiedossa tai kohtuudella selvitettävissä, taikka molempia.

Poliisilain (872/2011) 1 luvun 2 §:n mukaan poliisin on kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä toimivaltuuksia käyttäessään valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oikeuksien toteutumista.

Poliisilain 1 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan poliisin on toimittava asiallisesti ja puolueettomasti sekä yhdenvertaista kohtelua ja sovinnollisuutta edistäen. Poliisin tulee ensisijaisesti neuvoin, kehotuksin ja käskyin pyrkiä ylläpitämään yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

Syrjintäoletaman syntyminen

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan pelkkä väite tai epäily syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta ei riitä oletaman syntymiseen. Täyttä näyttöä syrjinnästä tai vastatoimista ei kuitenkaan edellytetä, vaan riittävää on, että tuomioistuimelle tai muulle asiaa käsittelevälle toimivaltaiselle viranomaiselle syntyy esille tulleiden seikkojen valossa perustellusti oletama syrjinnän tai vastatoimien kiellon vastaisesta menettelystä. Olettama syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta voi perustua paitsi vireillepanijan, myös vastapuolen esille tuomiin seikkoihin taikka mahdolliseen muuhun asiaa käsiteltäessä saatuun selvitykseen. (HE 19/2014 vp, s. 93)

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan epäsuotuisalla kohtelulla viitattaisiin sellaiseen menettelyyn, joko tekoon tai laiminlyöntiin, jolla menettelyn kohde asetetaan muihin nähden huonompaan asemaan. Kyse voi siten olla esimerkiksi rajoitusten, vaatimusten, rasitteiden tai velvoitteiden asettamisesta vain tietyille henkilölle tai henkilöryhmälle samoin kuin esimerkiksi jonkin yleisesti saatavilla olevan etuuden, palvelun tai oikeuden epäämisestä tai rajoittamisesta. (HE 19/2014 vp, s. 70)

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan välittömästä syrjinnästä voi olla kyse, vaikka tekijä ei ole mieltänyt toimivansa lain tarkoittamalla tavalla syrjivästi, jos menettelyä on objektiivisin perustein arvioituna pidettävä syrjintänä. (HE 19/2014 vp s. 71)

Kielilain esitöiden mukaan viranomaisen on huolehdittava, että yksilöllä on tosiasialliset mahdollisuudet valita mitä kieltä (suomi tai ruotsi) hän haluaa käyttää ja että henkilö luopuu

oikeudesta käyttää valitsemaansa kieltä vain vapaasta tahdosta. Viranomaisen ei voi myöskään pyytää ketään käyttämään muuta kieltä kuin henkilön omaa kieltä. Päämääränä on myös, ettei yksilön tarvitse vaatia kielellisten oikeuksiensa toteutumista. Viranomaisen tulee tarpeen vaatiessa kysyä, kumpaa kieltä yksilö haluaa käyttää. Lisäksi viranomaisen on huolehdittava siitä, että yksilön kielelliset oikeudet jokaisessa yksittäistapauksessa voivat toteutua esimerkiksi sopivilla työvuorojärjestelyillä tai varmistamalla, että henkilöstössä on kielitaitoisia henkilöitä. (HE 92/2002 vp s. 75-76, 91.)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että kielilakia sovelletaan Helsingin poliisilaitokseen, jonka on käytettävä kaksikielisenä viranomaisena sekä ruotsia että suomea. Asianomistajalla on oikeus käyttää ruotsin kieltä asioidessaan vastaajan kanssa. Saadun selvityksen mukaan asianomistaja on tullessaan poliisiasemalle puhunut ruotsia sekä pyytänyt ruotsiksi palvelua vastaajalta.

Vastaaja on kuitenkin katsonut, että asianomistaja ymmärtäisi myös suomea riittävästi, eikä ole pyytänyt ruotsin kieltä osaavaa henkilöä paikalle. Vastaaja on todennut, ettei asianomistaja ole joutunut epäedullisempaan asemaan kielellisestä menettelyvirheestä huolimatta. Vastaaja on myös katsonut, että kyseessä olisi ollut väärinymmärrys.

Asianomistaja on kokenut, ettei ole saanut asiaansa hoidettua omalla äidinkielellään ja katsonut siitä johtuvan, että hänet on siirretty myös putkaan. Asianomistaja on lisäksi ollut päihtynyt ja alaikäinen, jolloin oman äidinkielen käyttö on ollut erityisen tärkeää.

Asiaa arvioitaessa on otettava huomioon perustuslain ja kielilain vaatimukset koskien oman äidinkielen käyttöä, perustuslain 22 §:n mukainen julkisen vallan velvollisuus turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen sekä se, että vastaajan toiminnassa on kyse julkisen vallan käytöstä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että asianomistajan perustuslaissa taattua oikeutta käyttää omaa äidinkieltään on rajoitettu. Lautakunta katsoo, että asiassa on tällä perusteella syntynyt objektiivisesti arvioiden oletettava, että vastaaja on kohdellut asianomistajaa tämän kieleen liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin sellaista henkilöä, joka on käyttänyt äidinkielenään suomea ja voinut asioida suomeksi. Asiassa on näin ollen syntynyt syrjintäoletettava yhdenvertaisuuslain 10 §:ssä tarkoitetusta välittömästä syrjinnästä.

Syrjintäoletettaman kumoaminen

Vastaajan on syrjintäoletettaman kumotakseen osoitettava, ettei syrjinnän kieltoa ole rikottu. Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että se, että vastaaja ei ole asioinut asianomistajan kanssa ruotsiksi, ei perustu lakiin. Koska vastaajan menettely asianomistajan asiassa ei ole perustunut lakiin, menettelylle ei ole yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikeuttamisperustetta.

Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momentin mukaan erilainen kohtelu on oikeutettua siinäkin tapauksessa, että kohtelun oikeuttamisperusteista ei ole säädetty, jos kohtelulla on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat

oikeasuhtaisia. Tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, kun kyse on julkisen vallan käytöstä tai julkisen hallintotehtävän hoidosta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että vastaajan toiminnassa on kyse julkisen vallan käytöstä viranomaisena, joten vastaajan menettelylle ei ole myöskään yhdenvertaisuuslain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikeuttamisperustetta.

Edellä todetuin perustein yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei vastaaja ole kyennyt kumoamaan asiassa syntynyttä syrjintäolettaa. Lautakunta katsoo, että vastaaja on syrjinyt asianomistajaa hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella yhdenvertaisuuslain 8 §:n vastaisesti. Lautakunta kieltää vastaajaa jatkamasta tai uusimasta syrjivää menettelyään.

Johtopäätös

Edellä todetuin perustein yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että vastaajan menettely on ollut yhdenvertaisuuslain 10 §:ssä tarkoitettua asianomistajan välitöntä syrjintää hänen kieleensä liittyvän syyn perusteella. Lautakunta kieltää vastaajaa jatkamasta tai uusimasta syrjivää menettelyään.

Uhkasakko

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n 3 momentin mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi asettaa antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Hakija on vaatinut uhkasakon asettamista yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätöksen tehosteeksi.

Uhkasakon määräämiseen ja tuomitsemiseen sovelletaan, mitä uhkasakkolaisissa säädetään. Uhkasakkolain (1113/1990) 4 §:n mukaan viranomaisen voi asettaa uhkasakon, jos niin on laissa säädetty. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain 6 §:n 3 momentin mukaan määrääjän pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Asianomistaja on pyytänyt saada asioida ruotsiksi ja vastaajan olisi ollut helppo toteuttaa pyyntö pyytämällä ruotsin kieltä osaava työntekijä paikalle. Ottaen lisäksi huomioon perustuslain ja kielilain asettamat vaatimukset kansalliskielien käytöstä sekä vastaajan tehtävä julkisen vallan käyttäjänä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo aiheelliseksi asettaa kieltopäätöksensä tehosteeksi 5 000 euron uhkasakon.

Lautakunnan päätöstä on noudatettava välittömästi tämän päätöksen tiedoksisaamisesta lukien. Päätöstä on noudatettava yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain 13 §:n 4 momentin mukaan muutoksenhausta huolimatta, ellei hallinto-oikeus toisin määrää.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Perustuslaki (731/1999) 6, 17 ja 22 §

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2, 8, 10, 11, 20, 21 ja 28 §

Kielilaki (423/2003) 2, 10 ja 23 §

Poliisilaki (872/2011) 1 luvun 2 ja 6 §

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annettu laki (1327/2014) 13 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 4, 6, 8 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Tuomas Ojanen (puheenjohtaja), Tatu Hyttinen, Merja Heikkonen, Timo Saranpää ja Milka Sormunen. Asian esittelijä Julia Puumalainen.